

BERICHTEN EN VARIA

AAN DE LAATSTE RUSTPLAATS VAN J. W. SWITTERS.

Collega Switters overleden.

Met ontsteltenis zal deze tijding zijn vernomen in den wijden kring van allen, die met hem als docent, collega of practicus in uitteraard nauwe relatie hebben gestaan of stonden. Had zijn ziekte hem reeds eenige jaren genoopt zichzelf te ontzien, het contact met het onderwijs te verbreken en ook de aanraking met het collegiale verkeer te verminderen, het schokkende bericht van zijn heengaan deed eensklaps de latente gevoelens van sympathie weder acuut worden in een gevoel van weemoed over zijn te vroeg verscheiden.

Woensdag 15 Januari j.l. werd zijn stoffelijk overschot ter ruste gelegd. Talrijk waren degenen, die zich gedrongen gevoelden om door hun aanwezigheid op de begraafplaats te getuigen van de gevoelens welke zij hem toedroegen. Het Curatorium der Universiteit was vertegenwoordigd door den voorzitter, burgemeester F o c k e m a A n d r e æ en den secretaris, baron de Geer van J u t p h a a s; de medische faculteit door de professoren B a a r t d e l a F a i l l e en v a n d e n B r o e k.

De rotonde van het koepelgebouw kon nauwelijks de belangstellenden bevatten, die tot afscheid gekomen waren van den man, die ondanks uiterlijke terughoudendheid de harten van zoovelen had weten te treffen. Een schat van bloemen, voor de baar uitgedragen, toonde in schoonen vorm de groote genegenheid, die zijn deel was. Drie bestuursleden van „John Tomes” fungeerden als slippendragers.

Hoewel meerdere personen behoefte hadden om te spreken was gestreefd naar de eenvoud, die hij steeds het meest begeerde en zoo voerde namens de tandheelkunde alleen collega S a n d e r s, voorzitter van het Ned. Tandheelkundig Genootschap het woord.

Rede J. Sanders Ezn.

Zoo is dan, nog onverwacht de slag gevallen, dien wij eigenlijk wel al geruimen tijd hadden gevreesd.

Zoo is dan dat betrekkelijk nog jeugdige leven afgesneden, weggerukt is onze vriend uit zijn gezin en z'n familie, ontvallen aan zijn beroep, dat hij zoo lief had en aan de Nederlandsche tandheelkunde, waarin hij eene zoo eervolle en geëerde positie innam en waarvoor hij zooveel goeds gedaan heeft. Wij, z'n collega's hebben de behoefte om aan deze baar aan onze gevoelens met enkele woorden uiting te

geven en de tandheekkundige vereenigingen zijn dankbaar, dat ze hiertoe in de gelegenheid zijn gesteld. Laat ik het mogen doen door enkele simpele gedachten weer te geven, eenvoudig en waarachtig, want anders spreken zou zeker aan de baar van dezen eenvoudigen en waarachtigen mensch een ontwijding beteekenen van het plechtig oogenblik, een beleediging van zijn nagedachtenis.

Switters was een kundig tandarts en vele jaren lang een goed en toegewijd docent, totdat zijn lichamelijke toestand hem niet meer toeliet, om zich aan het onderwijs te geven. Hij heeft het geluk mogen smaken, voor een zeer belangrijk aandeel te hebben bijgedragen tot de vorming van honderden beroepsgenooten, die gedurende hun heele verder leven de vruchten plukken van de strenge beginselen en de conscientieuze opvattingen, welke hij hun heeft geleerd. Hij heeft in zijn onderwijs neergelegd alles wat hij was en wat hij kon. En dat was veel, heel veel! Toch is meermalen onder ons, leiders van het maatschappelijk tandheekkundig leven, bij onze beraadslagingen over pogingen tot verbreeding en verdieping van het tandheekkundig onderwijs hier te lande, tot uiting gekomen, dat zelfs met dat, wat Switters in zijn afdeeling kon bieden, niet het ideaal bereikt werd. Hij voelde die lacunes, evenals wij, neen, eerder en sterker dan wij; en hij deed mede zijn best, om ze te overbruggen.

In het tandheekkundig vereenigingsleven nam hij zeker niet een allereerste plaats in. Z'n natuur was daarvoor niet geschikt. Hij had wel belangstelling, maar een spreker was hij niet. Toch was hij in alle tandheekkundige vereenigingen gaarne gezien en hij werd er met respect bejegend. In het Nederlandsch Tandheekkundig Genootschap alleen, dat ik hier in de eerste plaats vertegenwoordig, gaf hij zich meer, hij had er vele jaren zitting in het bestuur. Hij gaf aan die functie, al wat de omstandigheden hem toelieten te geven. Van wat in die hoedanigheid van hem werd verlangd, was nooit hem iets te veel, maar nooit ook iets te gering. En we hebben nimmer het gevoel gehad, dat dezen man het bescheiden ambt van 2e secretaris, dat hij al die jaren vervulde, te gering was. Maar de laatste jaren werd hij ook in deze functie door z'n gezondheidstoestand sterk gehandicapt. Nog denk ik aan die laatste bestuursbijeenkoms, die hij bijwoonde, in het vorige voorjaar. Met moeite was hij naar de vergadering gekomen. Hij zat er, merkbaar zich ziek voelend en hij nam met geen woord deel aan de beraadslagingen. Hij ging wat heen en weer loopen in de zaal en wij lieten hem niet merken, hoe zijn toestand ons aan het hart ging, wij vroegen hem niets. Tot hij na een half uurtje het niet langer volhouden kon en naar huis moest gaan. Na dien avond hebben we alleen schriftelijk het bestuurscontact met hem kunnen onderhouden. En toen wij, nu drie maanden geleden, gezamenlijk met de Zustersvereeniging, een buitengewone jubileums-vergadering hielden, durfde hij ook daar niet heen gaan. Wat heeft hij het gewaardeerd, dat we hem toen officieel uitdrukking hebben gegeven van ons leedwezen over zijne afwezigheid. Het N. T. G. zal zijn gemis nog zeker jaren lang als een leemte voelen.

In de andere landelijke tandheelkundige organisaties, die mij verzochten om hier ook aan hare gevoelens van rouw over dit verlies uiting te geven, heeft hij nimmer een bestuursfunctie vervuld, al heeft hij er soms wel belangrijk werk gedaan. De algemeene vergaderingen van de Nederl. Mij. tot Beyord. der Tandh. bezocht hij zelden of nooit. En nu is het teekenend voor de wijze, waarop men de persoon van Switters beschouwde, dat men hem desniettenstaande nu reeds jaren achtereen, benoemde tot lid van den Raad van Beroep, het college dat wel nimmer in functie hoefde te treden, maar dat in hoogste ressort te waken zou hebben tegen handelingen in strijd met de eer en de waardigheid van den tandheelkundigen stand en geschillen tusschen collega's zou hebben te beslechten. Een op den voorgrond tredend Maatschappij-man was S., zooals gezegd, niet; van een buitengewonen juridischen aanleg had men nimmer iets vernomen. Maar toch had men zooveel vertrouwen in zijn persoon, in zijn karakter, in zijne integriteit, dat, wanneer ooit in hoogste instantie recht zou moeten worden gedaan, hij de man was, uit wiens hand men het zou willen ontvangen.

Dit is het, wat ons in de herinnering aan zijn figuur, naast zijne professioneele verdiensten bijblijven zal in de allereerste plaats: de mensch Switters. Met weinigen onder de collega's had hij een meer intiemen omgang, maar ieder mocht hem gaarne, omdat hij voor ieder hulpvaardig was, omdat hij bescheiden was en ieder vertrouwen had in zijne rechtschapenheid en onkreukbare eerlijkheid. Gisteren kreeg ik toevallig een brief van een bevriend collega, die hier niet kan zijn wegens ongesteldheid. Aan het slot van z'n brief schreef hij, zelf een zeer gezien man in onze geleerden: „Switters dus overleden, 't is jammer, een pracht-collega, zooals wij er niet veel hebben”. In die paar woorden, die ik hier citeer, is eigenlijk alles samengevat, waaraan ik heb getracht, hier uitdrukking te geven.

Groot is het gemis, dat wij allen lijden door zijn verscheiden. Maar boven alles groot is het natuurlijk voor U, zijn nabestaanden, zijne weduwe en kinderen. De tijd alleen zal de schrijnende wonde kunnen heelen, die U is toegebracht. Laat de rijke nalatenschap van den overledene, die gelegen is in een zoo goeden naam — want is niet een goede naam het beste en het hoogste, dat een mensch nalaten kan — laat die U daarbij mede strekken tot verzachting.

Moge Hij, die is de Vader van weezen en de Verzorger van weduwen U zeer spoedig de gemoedsrust en de veerkracht schenken, die noodig zijn, om de taak, die U is opgedragen, met liefde te blijven vervullen, om den arbeid, dien Gij in de toekomst zult hebben te verrichten, met ijver en toewijding op te vatten.

En namens de Nederlandsche tandartsen durf ik U op dit plechtig oogenblik de verzekering te geven, dat wanneer Gij daarbij ooit op ons een beroep zult willen doen, wij U met raad en daad zullen willen bijstaan, in dankbaarheid aan de nagedachtenis van onzen goeden vriend.

Hij ruste zacht!

Hierna sprak de voorzitter van de T.S.V. „John Tomes”, de heer A. H. R. Borggreve namens de tandheekkundige studenten om uiting te geven aan wat er in vele studentenharten de laatste dagen was omgegaan. De oudere jaars, hoezeer doordrongen van den diepgaanden invloed van Switters' onderwijs ook voor het latere leven, waardeerden behalve zijn bekwaamheden en toewijding als docent, vooral diens zeldzaam-strikte rechtvaardigheid. Zijn beoordeeling van het werk was streng, zeer streng zelfs, maar toch voelden zij in zijn uitspraak de genegenheid, welke hij zijn leerlingen toedroeg. Zij wisten de beslissing omtrent een eventueele toelating tot een hooger studiejaar, voor wat de conserveerende tandheekkunde betrof, in veilige en eerlijke handen.

Ook het wel en wee van „John Tomes” had zijn belangstelling; het „Tomes-bord” vond in hem een geregeld beschouwer en op wetenschappelijke en feestelijke bijeenkomsten ontbrak lector Switters zelden. Bij moeilijkheden wees hij den weg ter oplossing. Voor dat alles werd hij benoemd tot honorair bestuurslid, een benoeming waarop John Tomes steeds trotsch zal blijven. „Uit naam van de tandheekkundige studenten en als praeses van „John Tomes” dank ik u, hooggeachte heer Switters, voor al het vele dat gij voor ons zijt geweest en hebt gedaan,” besloot deze zijn toespraak.

Collega M. R. v a n d e r M o l e n, assistent en later medewerker van Switters sprak daarna enkele woorden ten afscheid en liet zijn gedachten teruggaan naar den tijd toen deze nog voor hem stond als leermeester, den tijd, die hij kon noemen de glansperiode in diens leven. Hij was het die de elementaire begrippen der tandheekkunde bijbracht, de studenten den weg wees en voorthielp bij den conserveerenden arbeid, doch bovenal hun bijbracht: liefde voor ons beroep. „En wie kon dat beter doen dan gij, Switters, die zoo met hart en ziel voelde voor je werk,” aldus spr. Hoe dierbaar waren hem zijn patiënten geworden en wat had hij niet over voor zijn studenten. Ieder droeg hij een warm hart toe, dacht steeds aan allen, doch nooit aan zich zelf. Toen hij door ziekte gedwongen werd zijn lectoraat neer te leggen wisten slechts enkelen welken harden strijd dit hem kostte. Velen zullen hem moeten missen, velen die nog zoo graag zijn raadgevingen zouden ontvangen, velen die zijn hulp nog noodig hadden. Daags tevoren op zijn verjaardag werd hem nog een brief gezonden door een oud-leerling, die zich gedrongen voelde hem weer eens te schrijven zonder te weten, dat hij was heengegaan. Een zin daaruit las spr. voor: „Ik heb uw groote belangstelling altijd zoo prettig gevonden, vooral omdat ik bij mijn werk steeds weer de vraag mij voorhoud: zou Switters dat zoo doen? Uw voorbeeld is zoowel een steun... als een zweep.”

Tot slot sprak Dr. J. A. de V r i j e r, Ned. Herv. predikant te Amsterdam, studie-tijdgenoot en vriend van Switters, welke vriendschap is gebleven. In de studentenclub werd door ieder op zijn beurt een onderwerp besproken, dat veelal boven het bereik lag, zoowel van den spreker als van zijn auditorium. Toen Switters echter eens aan een lezing toe was, gaf hij een voordracht over zijn eigen vak. Dat

teekende hem, den student die later zijn vak ten volle beheerschte. Als docent mocht hij streng zijn voor zijn leerlingen, niet minder streng was hij voor zichzelf; de eischen die hij aan anderen stelde, liet hij evenzeer voor zichzelf gelden, een eigenschap die zoo vaak ontbreekt in onze samenleving. Hij was min of meer teruggetrokken van aard en bewoog zich graag op den achtergrond, maar evenals de ridder uit „Ivanhoe” kon hij zeggen: „als het er op aan komt, kun je op mij rekenen.”

Maar behalve een voortreffelijk mensch was hij ook een goed christen in den waren zin. Niet dat hij een bepaalde richting was toegedaan, bij hem paste geen vlag of een etiket, ook niet een klein vlagje of een klein etiket. Hoe hij dacht over politiek en kerk wist spr. niet, wel dat hij was een eerbiedig, stil christenman, die nergens bij paste dan alleen bij God en eeuwigheid. Hij was een van die ongenoemden in de maatschappij, die er het cement van vormen en die behooren bij God.

Tenslotte las spr. voor den 23sten Psalm: „de Heer is mijn herder”.

Namens de familie dankte Dr. P. Switters uit Rotterdam de aanwezigheid. Het paste hem niet uit te weiden over de verdiensten van zijn broeder, alleen kon hij zeggen dat hem gegeven was: geloof, hoop en liefde; geloof ook in zijn medemenschen en liefde voor zijn patiënten, leerlingen en zijn werk.

Na dit ontroerende afscheid begaf zich de stoet naar den doodenakker, gevolgd door de talrijke aanwezigen. Bloemen werden gestrooid in het graf en toen ook deze laatste groet was gebracht, had men voorgoed afscheid genomen van den man, die als weinigen, de geest der moderne tandheekkunde in ons land heeft gevormd.

† J. W. SWITTERS †

ASSISTENT EN LECTOR IN DE TANDHEELKUNDE VAN
1905—1928.

Toen het droeve bericht kwam dat J. W. Switters zoo plotseling uit zijn gezin was weggerukt, trof dit ieder die hem gekend heeft en voelde men zeer zeker het meest den slag voor zijn vrouw en kinderen. Het is toch ook zoo droevig als men nog zooveel hoop en verwachting heeft, deze te moeten zien vervliegen. Hij zelf had zooveel geluk nog mee kunnen beleven, juist hij, van wien men, trots zijn gesloten karakter, wist, dat hij geen pessimist, ook geen idealist was, maar daartusschen in evenwicht.

Evenwichtige menschen verdienen onze volle bewondering omdat zij deze gelukkige eigenschap alleen putten uit een sterk karakter, dat hun bijna altijd nauwkeurig voorschrijft hoe zij voor zich zelf en voor anderen moeten zijn.

De basis van zulk een karakter is in dit geval een bijzonder sterk rechtvaardigheidsgevoel. Daarmede heeft Switters zich zeker meer vereerders dan vrienden gemaakt. Men heeft kunnen vaststellen dat het aantal vereerders bijzonder groot was. Het aantal vrienden was niet groot, maar de vriendschap was van een zeer bijzonderen en hechten aard, dat hebben wij kunnen beluisteren uit de wijze waarop zijn vrienden openlijk afscheid van hem namen.

Nu heb ik wel niet het voorrecht gehad tot Switters' vrienden te behooren, omdat ik voor hem niet in aanmerking kwam en ben ik overtuigd daarvan zelf de schuld te dragen, toch heb ik mij steeds gevoeld en getoond als een bewonderaar van zijn vele hoogstaande eigenschappen.

Van jongs af aan, dat wil zeggen in den tandheelkundigen kring, heb ik hem gekend. Ik heb het voorrecht gehad hem steentjes te mogen aangeven voor zijne beroepsopleiding. En deze werden alle zoo keurig aangevat en geplaatst, dat reeds spoedig bij de opleiding, ook aan anderen, bleek, dat de groote liefde voor het beroep en het rustige, evenwichtige in het karakter den jongen man, vóór 1905, reeds stempelden tot een van wien men veel verwachten kon.

Spoedig bleek dan ook, dat men niet alleen wilde verwachten, maar vragen om zijn gaven ten dienste te stellen in een ambt waarvoor hij geknipt was: docerend assistent in de conserveerende tandheelkunde. Hij heeft zich gelukkig daarvoor beschikbaar gesteld en de bewijzen geleverd, dat men niet verkeerd gezien had. Zijn hulp bij het eenvoudigste en ingewikkeldste werk was vooral technisch van de hoogste orde, maar ook theoretisch van zulk een hoedanigheid, dat men veilig kan zeggen, dat zij die na 1905 hun diploma als tandarts hebben verkregen een groot stuk van hun kennis en van hun succes in de praktijk te danken hebben aan wat Switters hun in den leertijd heeft meegegeven.

Juist dat hij doceerend assistent was, stelde hem op een andere, hogere plaats dan andere assistenten. Velen willen dat wel zijn, maar kunnen het niet, hem was het aangeboren. Het schijnbaar onbelangrijke maakte hij door op den duur verkregen ervaring steeds belangrijker. Gelijk zijn karakter evenwichtig was, woog hij ook bij het onderwijs alles juist af, was niet breedsprakig maar correct en duidelijk.

Van 1911—1915, toen ik het voorrecht had, dat hij mijn rechterhand was in den moeilijken tijd van mijn eerste lectoraat, heb ik hem hoog gewaardeerd, omdat hij diende in den stijl zooals ik hierboven trachtte te omschrijven. Ik heb er nog spijt van, dat ik hem in den tijd van de mobilisatie 1914—1915 eenmaal verkeerd beoordeeld heb, omdat ik egoïstisch was en volslagen miskende wat het voor hem beteekende soldaat te moeten zijn. Dat ik hem toen als assistent miste en meende nog lang te moeten missen, bracht mij er toe hem te willen vervangen door een ander. Gelukkig heeft hij zich terecht daartegen ten sterkste verzet en kwam alles voor het uiterlijk weer in orde. Inwendig bleef bij hem zeker het gevoel onrechtmatig behandeld te zijn, waardoor ik nooit zijn vriend kon zijn.

In den cursus 1915—1916 ontstond door mijn ontslag als Lector eene vacature, welke men vier jaren heeft laten bestaan. Pas in 1920 werd aan Switters de opdracht uitgereikt als Lector de conserveerende tandheekunde te onderwijzen.

Het is hier niet de plaats na te gaan, waarom autoriteiten zó lang gewacht hebben met de vervulling der vacature, maar het staat vast dat Switters zonder officieele onderwijs-opdracht van 1915—1920 en daarna als Lector de leiding heeft gehad van de conserveerende afdeling tot Maart 1928.

Dit inderdaad belangrijke deel van het dagelijksche werk van den tandarts, stelt natuurlijk ook hoge eischen aan hem, dié er voor moet opleiden. Al wist ik ook in de jaren, waarin ik buiten het onderwijs stond, Switters' verdiensten als docent te waardeeren, al wist ik dat algemeen onder de beroepsgenooten deze bewondering ten volle bestond, toch acht ik het een voorrecht, na de overname van het lectoraat in 1928, van nabij te hebben kunnen waarnemen dat zijn onderwijs aan hoge eischen voldeed en hoe hij door assistenten en studenten, ook door zijn mede-lectoren, werd gewaardeerd.

Hem waardig op te volgen heb ik mij als taak gesteld, maar ik besef, dat het mij veel moeite zal kosten zijn werk op hetzelfde peil te houden.

Omdat ik echter zeker even veel liefde heb voor dit deel van het onderwijs, zal het mij steeds een eer en voorrecht zijn er naar te streven zijn nagedachtenis ook op deze plaats hoog te houden.

P. J. J. COEBERGH.

Februari 1930.

**MEDEDEELINGEN AAN DE LEDEN DER NED.
MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING
DER TANDHEELKUNDE**

1. Het algemeen secretariaat der Maatschappij is gevestigd Willemsparkweg 40, Amsterdam, telefoon 21658.

2. Het Bemiddelingsbureau voor waarneming, assistentie en overname praktijk staat onder leiding van Mej. Chr. Dullemond, Heerenstraat 46, Utrecht. Alle aanvragen moeten dus aan dit adres worden gericht.

3. De Redactie van het Tandheelkundig Jaarboekje is gevestigd Willemsparkweg 40, Amsterdam.

4. Het Incasso-bureau van de Maatschappij staat onder leiding van Mr. G. H. E. Nord Thomson, Turfmarkt 8, Leiden.

5. De penningmeester van het Steunfonds der Mij. is Jan Visser, Keizersgracht 542, Amsterdam.

6. Aanvragen voor de ongevallen- en ziekteverzekeringpolis op de speciale Maatschappij-voorwaarden, moeten worden gericht aan de Directie der Verzekeringsbank: de Nieuwe Eerste Nederlandsche, Prinsessegr. 13, den Haag.

7. Den leden der Mij. wordt dringend verzocht geen persoonlijke besprekingen met een ziekenfonds te voeren, alvorens vooraf inlichtingen te hebben ingewonnen bij het Secretariaat der Maatschappij. — Dit voorkomt latere moeilijkheden!

Mededeeling:

De Nederl. Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde arrangeerde door bemiddeling van onze firma een speciale „Tandartsen-Polis” bij de Verzekeringsbank „De Nieuwe Eerste Nederlandsche”.

Deze polis dekt op bijzonder ruime en gunstige voorwaarden de ongeschiktheid tot uitoefening der tandheelkundige praktijk.

Omtrent de groote beteekenis en het bijzondere karakter dezer verzekering lichten wij U, zonder eenige verplichting Uwerzijds, gaarne volledig in.

Wendt U zich dus vrijblijvend tot onderstaand adres,

HÖRCHNER GÖTZEN & OLIE

Keizersgracht 523 — Amsterdam.

Telefoon 47755, 47756, 47757.